

Otázka: Politologie

Předmět: Základy společenských věd

Přidal(a): julie

POLITOLOGIE, STÁT A NÁROD

- věda o státě

Politologie jako věda

- **POJEM** - POLIS - řecký městský stát

- LOGOS - věda, slovo, rozum, myšlení

- **DEFINICE** - věda zabývající se studiem politiky a politických jevů ve státě
- **PŘEDMĚT** - obecně: politika, politické jevy

- konkrétně: moc ve státě, pol.systemy, pol. Strany, mezinárodní vztahy, fungování státu

zákonodárná moc (senát + poslanecká sněmovna)

výkonná moc (prezident + vláda)

soudní moc (soudy) – ústavní, okresní, krajský, vrchní (Olomouc, Praha), nejvyšší

- **SMĚRY** – **NORMATIVNÍ** – jaká by měla být politika, podle čeho by měla fungovat

- **POZITIVNÍ (DESKRIPTIVNÍ)** – jaká je politika, snaží se popsat skutečnou politiku

- **PROGNOSTICKÁ (PREDIKATIVNÍ)** – jaká bude politika, na základě předchozích zkušeností předpovídá jaká bude ta politic. Skutečnost

- **CÍL** – být objektivní a zároveň kritický

- **POLITOLOGIE x POLITIKA**

- věda o politice

- zabývá se prakticky

- nemůže být bez politiky

- může být bez politiky

- teoretická oblast

- řízení státu

- **OSTATNÍ VĚDY**

- filozofie

- sociologie – obě se zabývají mocí

- historie

- ekonomie – ekonom. úroveň podmiňuje preference voličů i jednání politiků

- právo – znalost práva je pro politologa nepostradatelná

- psychologie

- **VZNIK A VÝVOJ POLIT. MYŠLENEK (POLITOLOGIE)**

1) Předvědecké období (antika) - do 19.st.

- STAROVĚK - první politic. myšlenky o řízení státu jsou spjaty se vznikem prvních stát. útvarů

- Sokrates, Platon, Aristoteles

- **SOKRATES** - zdůrazňoval nezbytnost vědomostí v politic. životě

- moudrost (sofia), vládnout (kratejn) = SOFOKRACIE (vláda moudrých)

- moudří byli filozofové, neuznávala demokracii

- **PLATÓN** - monarchie - jeden král by měl být moudrý (monarcha)

- dílo Ústava - dobro znamená moudrost

- touha po moci = největší zlo

- **ARISTOTELES** - v první řadě by měly vládnout zákony

- spis Politika

- člověk je tzv. **zoon fyzei politikou** = člověk je od přírody tvor společenský

- STŘEDOVĚK - v počátku pol. Myšlenky upadají a značného rozvoje dosáhla až v období renesance

- **AUGUSTIN AURELIUS** - 5.st.nl.
- spis O obci boží - stát světský a boží
- teokracie
- **TOMÁŠ AKVINSKÝ** - navazuje na Aristotela na jeho myšlenky a vkládá tam náboženský pohled (13.st.)
- **NICCOLO MACHIAVELLI** - spis Vladař

- politika by se neměla zatěžovat morálkou

- nenáviděl církev

- NOVOVĚK - rozvoj věd, myšlenky směřují k demokracii - Francie, **osvícenské myšlenky** - 18.st. - rozdělení moci na 3 složky (moc rozdělili JOHN LOCK a CHARLES DE MONTESQUIEN) - zákonodárná

- výkonná

- soudní

2) Vědecké období - vznik politologie jako vědy - 20.st. v USA, v Evropě se rozvíjí po 2.sv.v.

- 1949 - byla formálně uznána jako samostatná věda a byl vymezen její obsah - 4. **základní okruhy** (konference v Paříži)

- POLITIC. TEORIE - jak má fungovat řízení státu

- POLITIC. INSTITUCE - veřejná správa, ústavy, formy vlády

- POLITIC. STRANY, SKUPINY, VEŘEJNÉ MÍNĚNÍ

- MEZINÁRODNÍ VZTAHY - mezinárodní politika

Stát a národ

STÁT

- **POJEM** - z latinského STATÓ = status = řád (15. - 16.st.) v Itálii

- **DEFINICE** - stát je organizované společenství lidí žijících trvale na ohraničeném území

- stát je forma pol.organizace lidské společnosti, kt. Sdružuje obyvatele určitého území v právní celek. Vnější a vnitřní záležitosti si řeší každý stát sám.

- **ZNAKY** - ORGANIZACE STÁTU (stát. orgán, stát. aparát)

- PRÁVO (zákony, předpisy) a PRÁVNÍ SUBJEKTIVITA - právní samostatnost - může vstupovat do právních vztahů

- ohraničené ÚZEMÍ a OBYVATELSTVO

- STÁTNÍ SUVERENITA - určitá svrchovanost mocí nad obyvatelstvem země

- **FUNKCE**

- VNITŘNÍ - Bezpečnostní - zajišťuje bezpečnost občanů uvnitř státu

- Právní - stát dává pravidla, zákony pro fungování

- Ekonomická- aby bylo hospodářství státu nejlepší
- Sociální - postarat se o slabší skupiny lidí (stáří, nemoc)
- Kulturní - péče o kulturní dědictví, rozvoj školství, vědy a výchovy

- VNĚJŠÍ - zabezpečuje vůči jiným státům - mezinárodní vztahy
- Diplomacko-politická - zajištění vztahů
- Hospodářská (ekonomická) - regulace zahraničního obchodu
- Bezpečnostní - obrana před případným napadením - NATO - 12.3.1999